

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma:	106.K.704.340/2023/18.
Felperes:	BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt. (1075 Budapest, Rumbach Sebestyén utca 19-21.)
A felperes képviselője:	Bűrös és Gombocz Ügyvédi Iroda (1092 Budapest, Kinizsi utca 21-25., eljáró ügyvéd: dr. Bűrös László)
Alperes:	Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője:	dr. Fáry Zoltán kamarai jogtanácsos
Alperesi érdekelt:	Telekom Rendszerintegráció Zrt.
Az alperesi érdekelt képviselője:	(1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 36.) dr. Kovács Katalin kamarai jogtanácsos (1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 36.)
A per tárgya:	közbeszerzési ügyben hozott D.444/17/2023. számú határozat jogszerűségének vizsgálata

Í t é l e t:

A Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen be az állami adó-és vámhatóság illetékbevételi számlájára 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint eljárási illetéket.

A Fővárosi Törvényszék tájékoztatja a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes mint ajánlatkérő 2022. november 15-én a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Második Részé szerinti tárgyalásos eljárást indított a BudapestGO üzemeltetése és fejlesztése szolgáltatás megrendelése tárgyában, melyre keretmegállapodást kívánt kötni. A közbeszerzés becsült értéke: 1.848.939.038 Ft (EKR001725832022).
- [2] A felperes valamennyi részvételi jelentkezést elfogadta. A részvevők között volt az alperesi érdekelt (aki fővállalkozóként a BudapestGO alkalmazás korábbi fejlesztője volt), és az

alperesi érdekelt korábbi alvállalkozói is (akik önálló gazdasági szereplőként indultak a közbeszerzési eljárásban).

- [3] Az ajánlatok elbírálásának értékelési szempontja – minőségi kritériumként – a kiemelt fejlesztési feladatsomag mindösszesen fejlesztési óraszama, továbbá az árkritérium, amely fejlesztési napidíj (nettó ft/nap) és üzemeltetési havidíj (nettó ft/hónap) alszempontokból állt. A keretmegállapodás tervezete és a műszaki leírás – amelynek 6. sz. melléklete tartalmazta a kiemelt fejlesztési feladatsomagba tartozó fejlesztések részletes körét – a tárgyalásos szakaszban benyújtott első ajánlattételek bontását követően került közzétételre.
- [4] A végső ajánlatok bontását követően a felperes indokolást kért – többek között – az alperesi érdekelt ajánlattevőtől, mert álláspontja szerint a kiemelt fejlesztési feladatsomag mindösszesen fejlesztési óraszámára megadott 3960 óraszám teljesíthetetlen kötelezettségvállalás, így az annak megalapozottságára vonatkozó minden adat, tény, kalkuláció rendelkezésére bocsátását kérte a csatolt Excel táblázatban rögzített tételek szerinti bontásban. Az alperesi érdekelt 2023. július 17-én adta meg az áringdolását a kért Excel táblázatban és szövegesen, melyhez csatolta az alvállalkozók ajánlatának részletezését és a saját óraszámainak részletezését.
- [5] A felperes ezt követően részletes áringdolást kért az alperesi érdekelttől, pontosan meghatározva abban a szükséges tételeket, majd további kiegészítő indokolást a kiemelt fejlesztési feladatsomag mindösszesen óraszama és egyes tételek vonatkozásában számos konkrét kérdés feltételével. Az alperesi érdekelt erre is benyújtotta a válaszát, további négy alvállalkozói ajánlat csatolásával.
- [6] A felperes 2023. október 2-án küldte meg az eljárás összegezését az ajánlattevőknek, melyben az alperesi érdekelt ajánlatát érvénytelenné nyilvánította a Kbt. 73. § (2) és 73. § (3) bekezdése alapján, azzal az indokkal, hogy véleménye szerint a végső ajánlatának több értékelés alá eső eleme is teljesíthetetlennek ítélt kötelezettségvállalást, aránytalanul alacsony megajánlást tartalmazott, a benyújtott indoklások tartalma alapján nem tudott teljes bizonyossággal meggyőződni arról, hogy a közbeszerzés eredményeként megkötendő szerződés a megajánlásban szereplő áron, illetőleg a vállalt időtartam alatt teljesíthető. Az összegezése szerint a felperes: „A döntés meghozatala, illetőleg a szerződés teljesíthetőségének vizsgálata érdekében hazai és nemzetközi szinten is elismert, pénzügyi és gazdasági szakértő bevonásával független szakértői véleményt kért, amely eredményeként megállapította, hogy a megajánlások a jelenlegi piaci viszonyok között kirívóan alacsonyak és gazdaságilag nem támaszthatók alá.”
- „A kiemelt fejlesztési feladatsomag mindösszesen fejlesztési óraszama (óra)” értékelési szempont esetében tett megajánlás vonatkozásában Ajánlatkérő a beérkezett ajánlatok alapján saját és a független szakértő vizsgálata alapján az alábbi megállapításokat tette:
 - Az egyes tételek vonatkozásában az egyes Ajánlattevők által megajánlott óraszámok összehasonlításra kerültek a független tanácsadó által elkészített minimális-maximális lehetségesnek tartott óraszám becsléssel. Az Ajánlattevő által tett megajánlások nem csupán összességében, de minden tétel vonatkozásában is alacsonyabbak a független szakértő által megállapított legalacsonyabb értéknél és a legtöbb esetben alacsonyabbak a rendszer fejlesztésében korábban az Ajánlattevő alvállalkozóiként (most önállóan induló) gazdasági szereplők ajánlatánál, így azt Ajánlatkérő kirívóan alacsonynak értékelte, különös tekintettel arra is, hogy az indokolásban illetve a kiegészítő indokolás során Ajánlattevő gazdaságilag ésszerű magyarázatot Ajánlatkérő álláspontja szerint nem nyújtott be és nem támasztotta alá megfelelően, hogy a megadott óraszámokkal teljesíthetőek az egyes feladattípusok (1. indok).
 - Az Ajánlatkérő a becsült óraszámok meghatározásakor a korábbi szerződésekben szerzett tapasztalatokat vette alapul, melyet a független szakértői anyag is visszaigazolt. Ajánlatkérő becslése 11632 óra volt, Ajánlattevő által tett 3960 óra

- megajánlás ennek 34%-a (2. indok).
- Ajánlattevő indokolásában jelezte a bevont gazdasági szereplők összetételében tervezett változást, ugyanakkor azt is jelezte, hogy az erőforrásigények becslésének pontosságát éppen az a rendszerismeret adja, melynek, mint jelenlegi fejlesztő és üzemeltető birtokában van. Ajánlatkérő nem látja megalapozottnak az óraszámokat figyelemmel arra, hogy a bevont (új) gazdasági szereplők nincsenek az Ajánlattevő indokolásában jelzett tudás birtokában és a megajánlott óraszámokban nem tükröződik vissza Ajánlatkérő álláspontja szerint az új fejlesztési területekre bevont alvállalkozó(k) hiányos rendszerismereteinek pótlása, annak időigénye, hiszen így számukra jelentős rendszerismeret átadásra van szükség, amely hatékonyságukat rontja és ez alapján a feladat teljesítése emelt számú, tapasztalt szakembert igényel (3. indok).
 - Az új alvállalkozók bevonása általában jelentős munkaóraszám növekedéssel jár, hiszen a forráskód még ismeretlen számukra, a korábbi fejlesztői megközelítést és módszertant is meg kell ismerniük, át kell tekinteniük a forráskódot, valamint a sajátos üzleti követelményeket meg kell érteniük, az alacsony óraszám megajánlások alapján az Ajánlattevő ezen tényezővel Ajánlatkérő álláspontja szerint nem számolt. Ajánlattevő nem indokolta megfelelő módon, hogy ezt az ellentmondást miképpen kívánja kezelni, nem adott megfelelő magyarázatot arra vonatkozóan, hogy a megadott alacsony óraszám alatt ezt a többletfeladatot a teljesítés során hatékonyan teljesíteni fogja. A független szakértő konzervatív órabeclésének alsó határa 6758 óra, melynek alig 59%-a az Ajánlattevő által megajánlott 3960 óra (4. indok).
 - Az új területre bevont alvállalkozó(k) számára Ajánlatkérő álláspontja szerint még ismeretlen az érintett alkalmazás környezet, ami jelentős hatékonyság csökkenést jelent az első 6 hónapban, amelyben az Ajánlatkérő a tárgyalássorozat eredményeit is figyelembe véve a kiemelt fejlesztési feladatok lehívásának maximalizálására törekszik. Ez nem csak a fejlesztést, de az alkalmazás üzemeltetés biztonságosságát is érinti (5. indok).
 - Az új területre bevont alvállalkozó(k) szakértői számára Ajánlatkérő álláspontja szerint a feladat jelentős része mélységében még ismeretlen. Ennek okán a fővállalkozó az alvállalkozókra úgy hárít át megemelt felelősséget, illetve többletfeladatokat, hogy az alvállalkozó(k) tapasztalat hiányában üzleti alapon vállal(nak) kockázatot olyan feltételezésekkel, amelyek validálására nem, vagy nagyon korlátozott volt a lehetőségük, figyelemmel arra, hogy sem a rendszerkörnyezetet, sem a forráskódot nem ismerik (6. indok).
 - A tervezési szakasszal kapcsolatban Ajánlattevő indokolásában tett tervezési feltételezéseit Ajánlatkérő a független szakértői anyag alapján is megalapozatlannak találja részben az alvállalkozói körben bemutatott változások fentebb bemutatott következményei, illetve részben annak okán, hogy az eljárásban kiadott fejlesztési feladatok leírása üzleti funkcionális követelményeket tartalmaz, így a részletes tervezés feladata a további műszaki és üzleti részletek tisztázása. Az iparági gyakorlat szerint ez további részletes tervezéshez tartozó ráfordítás, amely jellemzően további iterációkat igényel, különösen a komplex feladatok tekintetében. A kifutó szerződés időszakában lezajlott egyeztetéseken az új fejlesztési területekre bevont alvállalkozó(k) ismeretei hiányosak, így számukra jelentős rendszerismeret átadásra van szükség, amely hatékonyságukat rontja és ez alapján a feladat kivitelezése emelt számú, tapasztalt szakembert igényel (7. indok).
 - Különösen a magasabb komplexitású kiemelt fejlesztési tételek esetében bemutatott modul szintű alátámasztás kapcsán jelentős a fejlesztési feladatokra és az új alvállalkozókra tekintettel az óraszámok alulbecslése. Ajánlatkérő álláspontja szerint

megalapozatlan a becslés a vonatkozó fejlesztési feladatokra, hiszen az ismeretlen területek tudástranszfer többlet időráfordításának az Ajánlattevő erőforrás becslésben és indokolásában is meg kellene jelennie. (8. indok).

- Az Ajánlattevő indokolásában jelzett, modulokra bontott erőforrástáblázat alapján több tétel esetén is kimutatható az irreálisan alacsony óraszám megajánlás (pl. az alvállalkozói szintű bontás esetén az egyes alvállalkozókra jutó UX/UI tervezés, valamint a tesztelési feladatok kapcsán), amely sem a szakmai legjobb gyakorlat alapján, sem a tudástranszfer szükségessége miatt nem megalapozható (9. indok).
- Összességében míg a többi Ajánlattevő megajánlásában visszaigazolni látja Ajánlatkérő a tudástranszfer miatti szükségszerű óraszám növekményt, annak kezelését az Ajánlattevő megajánlásában nem látja, továbbá Ajánlatkérő a benyújtott indokolások alapján sem tudott meggyőződni arról, hogy a megajánlás nem minősül teljesíthetetlen megajánlásnak (10. indok).
- Ajánlatkérő álláspontja szerint a fejlesztések erőforrás ráfordításainak tervezése során a korábbi tapasztalatokat a feladatot ténylegesen végző szakemberek képesek felmérni. A kiszervezett tevékenységet végző új alvállalkozók lehetőségei erősen korlátozottak, azonban míg ezt a többi Ajánlattevő a magasabb óraszámok megajánlásával kalkulálta, addig Ajánlattevő alacsony megajánlása ezt a tényezőt nem kezeli, nem is indokolta meg Ajánlattevő megfelelően az alacsony óraszámok megfelelőségét ezen feladatkörök tekintetében (11. indok).
- A „Fejlesztési napidíj (nettó Ft/nap)” értékelési szempont esetében tett megajánlás tekintetében:
 - A fővállalkozó díjáról a független szakértő által elvégzett kalkulációk és visszaellenőrzés alapján elmondható, hogy nyomott nyereségtartalommal a 2023-as piaci bérek átlagos, de inkább alsó értékébe tartozik ellentétben az indoklásban az Ajánlattevő által kifejtett állásponttal (1. indok).
 - Az aktuális Digitális Közbeszerzési Rendszerben (DKR) jelzett szállítók (NEW LINE, TRI, Fornax ICT Kft.) listaáras súlyozott napidíja 220-230 eFt/nap. A DKR árazás igazodik a munkaerőpiaci helyzethez. A versenyújraindítás esetén - feltételezve egy nagyobb mértékű 25%-os listaár csökkenést - az Ajánlattevő által megajánlott 119 eFt-os napidíjnal 40%-kal magasabb a várható napidíj (2. indok).
 - A korábbi, az Ajánlattevővel kötött szerződésben rögzített junior fejlesztő mérnök óradíj alapján számolt napidíj több, mint kétharmadával magasabb az Ajánlattevő által jelen eljárásban megajánlott napidíjnal, amely mindössze alig több, mint egyharmad arányban tartalmaz junior beosztású szakértői bért, a fennmaradó részben ennél magasabb bérű szakértői bérek kerültek figyelembevételre (medior és szenior szakértők). A díjcsökkenés szakmai szempontból nem alátámasztható (lecserélt alvállalkozók miatt jelentős kockázatnövekedést és adókockázatot hordoz magában). A TRI újonnan bevont alvállalkozóinak be kell tanulniuk a rendszerbe, napidíjuk a piachoz képest extrém alacsony. A független szakértői elemzés alapján a szakmailag kifogásolható erőforrás alul becslés (3960 óraszám) a szakértői konzervatív becslés átlagától is 52%-kal alacsonyabb és a piaci adatokkal nem alátámasztható árazás (119 eFt fejlesztési napidíj) összességében mélyen a piaci ár alatti díjat eredményez. Az árazás kiemelten magas kockázatú (3. indok).

Összességében az erőforrás és árképzés együttes hatása kirívóan alacsony fejlesztési díjakat eredményez és gazdaságilag nem alátámasztható. A nem alátámasztott erőforrás becslésre alapozott és díjak alapján megkötött szerződés azzal a magas kockázattal jár, hogy a vállalkozó hibás teljesítés, illetve nem teljesítés miatt súlyos szerződésszegést követ, amelyet szerződésbontás és új, hosszadalmas közbeszerzési eljárás követ előre nem tervezhető, bizonytalan időszakkal, amely a közszolgáltatások folyamatos biztosítását veszélyeztetheti és

bevételekieséshez vezethet.”

- [7] Az alperesi érdekelt 2023. október 10-én előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be, melyre adott válaszában a felperes arról tájékoztatta, hogy vitatásai alapján ismételten megvizsgálja az áringoklásokat.
- [8] A felperes 2023. október 25-én módosított összegezést küldött az ajánlattevők részére, amelynek indokolása megegyezett a korábbi összegezésében foglaltakkal, a következő záróbekezdés kivételével: „Ajánlatkérő felhívja ajánlattevők figyelmét arra, hogy az indokolás kiegészítésre került, mely a módosított összegezés kiküldésekor külön eljárási cselekményként kerül megküldésre a karakterkorlátozásra tekintettel.” A felperes az EKR felületén azonos napon közzétett négy dokumentumot: a „kiemelt fejlesztési feladatokra megajánlott alacsony óraszám” című dokumentum nyilvános és üzleti titkot tartalmazó változatát és a „független szakértő módszertani leírása a BudapestGO ajánlatok szakmai elemzéséhez” című nyilvános és üzleti titkot tartalmazó változatát.
- [9] Az alperesi érdekelt a módosított összegezéssel szemben 2023. október 19-én jogorvoslati kérelmet terjesztett elő. Az első kérelmi elem szerint: a felperes előzetes vitarendezési kérelmére adott válasza sérti a Kbt. 80. § (3) bekezdését és a Kbt. 79. § (1) bekezdését; a második kérelmi elem szerint: az ajánlata érvénytelenné nyilvánítása sérti a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, a Kbt. 73. § (2) bekezdését, mert az indokolásait teljes egészében figyelmen kívül hagyva, arra érdemben nem reagálva nyilvánította az ajánlatát érvénytelenné, az összegezésben általános, jelen közbeszerzéssel közvetlen összefüggéseket nem mutató indokokra hivatkozva, más hasonló szerződésekből levont, hibás feltételezések alapján. Az érvelése tartalmazta egyebek mellett azt is, hogy a kiemelt fejlesztési feladatsomag közvetlen megrendelés útján kerül lehvívásra, azaz a feladatok egzaktak, nem bővíthetők a teljesítés során, ezért „további részletes tervezéshez tartozó ráfordítást” nem igényelhet; az összegezésben nem került tételesen megjelölésre, hogy mely válaszait nem tekintette a gazdasági észszerűséggel összeegyeztethetőnek és teljesíthetőnek a felperes; az indokolásaiban előadottakat, így a kiemelt fejlesztési csomagra adott kötelezettségvállalás teljesíthetőségét, nem abból a szempontból vizsgálta, hogy az az indokolásban előadott körülményeket figyelembe véve általa – aki a BudapestGO applikáció fejlesztője és üzemeltetője, a forráskód ismerője, alvállalkozói a BudapestGO fejlesztésben és üzemeltetésében is a megfelelő szakértelemmel rendelkeznek – teljesíthető-e, hanem, hogy a piaci viszonyok között megalapozott lehet-e a vállalás. A hivatkozott szakértői vélemény is azt vizsgálta, hogy a fejlesztési csomagra adott óraszámvállalás a piaci viszonyok között, bármely piaci szereplő által teljesíthető-e.
- Az alperesi érdekelt a jogorvoslati kérelmében vitatta a fejlesztési napidíj ajánlati ár megalapozatlanságát, valamint – a módosított összegezéssel egyidejűleg az EKR-be csatolt független szakértői állásfoglalás adataira reflektálva – vitatta a módosított összegezés megállapításait is.

Az alperes határozata

- [10] Az alperes a 2023. november 28-án kelt D.444/17/2023. számú határozatával a jogorvoslati kérelem első kérelmi elemét elutasította, a jogorvoslati kérelem második kérelmi eleme tekintetében megállapította, hogy a felperes megsértette a Kbt. 73. § (2) bekezdésére tekintettel a Kbt. 89. § b) pontját és a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, megsemmisítette a 2023. október 2-án megküldött összegezést, a 2023. október 25-én megküldött módosított összegezést, valamint valamennyi, a felperes által 2023. október 2-át követően hozott döntést, egyúttal a felperesre 50.000.000 forint bírságot szabott ki.
- [11] Indokolásában az Európai Parlament és a Tanács 2014. február 26-i a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a

2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/25/EU Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) 76. Cikk (1) bekezdés *b*) pontja, a 84. cikk (1)-(3) bekezdései, a 36. cikk (2) bekezdése és a Kbt. 89. § *b*) pontja és a Kbt. 69. § (1)-(4) és (9) bekezdései, valamint a 79. § (1)-(3) bekezdései hivatkozását követően – az Irányelv és a Kbt. eltérő felépítésére is utalással –előljáróban rögzítette, hogy az Irányelv 76. Cikk (1) bekezdés *b*) pontja és a Kbt. 89. § *b*) pontja alapján az ajánlatkérőknek az ajánlattevőket objektív szabályoknak és szempontoknak megfelelően kell kiválasztani, az ajánlatkérőknek a végleges ajánlatokat a közbeszerzési dokumentumoknak tárgyalás befejezésekor tartalmának való megfelelése szempontjából kell vizsgálniuk. Az ajánlatkérőknek az ajánlatok bírálatakor kizárólag az előre határozott közbeszerzési dokumentumokban rögzített feltételekre kell hagyatkozni, a bírálati cselekményeik akkor „objektívek”, ha azt vizsgálják, az ajánlat a rögzített feltételrendszernek megfelel-e. Az Irányelv 84. Cikk (1) bekezdése ehhez képest rögzíti azt az előírást, hogy az ajánlatkérő kérjen „magyarázatot” az ár vagy költség tekintetében, ha az ajánlat – jelen esetben a nyújtandó szolgáltatáshoz képest – kirívóan alacsony összegűnek tűnik. Ugyanígy a Kbt. 72. § (1) és (7) bekezdései is úgy rendelkeznek, hogy akkor merül fel az indokoláskérés kötelezettsége, ha az ajánlat az ár vagy költség tekintetében a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget, illetve teljesíthetetlennek ítélt kötelezettségvállalást tartalmaz. A megkötni tervezett szerződés tárgyát a Kbt. 3. § 21. pontja alapján a közbeszerzési dokumentumok tartalmazzák, így az ajánlati ár, a szerződéses költségek, illetve az ár és a költség alacsony jellege, avagy a megajánlás teljesíthetetlen jellege a közbeszerzés tárgyát leíró közbeszerzési dokumentumok tartalmához képest vizsgálható. Továbbá a Kbt. 79. § (1) és (3) bekezdései kifejezetten a Kbt. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapelvre tekintettel rendelkeznek úgy, hogy amennyiben az ajánlatkérő írásbeli összegezést készít, részletes indokolási kötelezettségének az összegezés megküldése útján kell eleget tennie. A fentiek előre bocsátását követően értékelte az érvénytelenség tárgyában közölt felperesi indokokat, arra is figyelemmel, hogy – a rögzített szabályozásból következően – az ajánlatkérőnek az a kötelezettsége, hogy az ajánlatokat objektív és a közbeszerzési dokumentumokban előzetesen definiált feltételrendszer alapján vizsgálja meg; az ajánlatkérőnek azt kell vizsgálnia a Kbt. 72. § (1) és (7) bekezdése alapján, hogy az ajánlat adatai alapján a szerződéses feladat teljesíthető-e. Akkor lehet helye az ajánlat érvénytelenné nyilvánításának, ha az indokolás(ok) alapján az derül ki, hogy az aránytalanul alacsony áron, költségen a szerződés nem teljesíthető, vagy az ajánlat más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz. Azt, hogy az ajánlatkérő milyen tartalmú indokolást fogadhat el, a Kbt. 72. § (2) bekezdése példalózó jelleggel sorolja fel, a (3) bekezdés utolsó mondata, illetve a (4) bekezdése viszont az elfogadhatóság konkrét akadályait rögzíti. Mindezekon túl az ajánlatkérő mérlegelési körébe tartozik annak megítélése, hogy az indokolást, kiegészítő indokolást elfogadja-e vagy sem, eljárásának az Irányelv és a Kbt. fentebb idézett előírásai szabnak határt, tehát objektív módon kell bemutatnia, hogy az adott szerződés annak a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feltételeire tekintettel mely okból nem teljesíthető.

[12] Indokolása 54. és 55. pontja szerint az alperes a felperes két összegezésében azonos módon rögzített indokok, továbbá a módosított összegezés mellékletét képező „kiemelt fejlesztési feladatokra megajánlott alacsony óraszám” című dokumentum vizsgálata alapján megállapította, hogy azon indokok között nem szerepel olyan, amely hivatkozna valamely közbeszerzési dokumentumban rögzített konkrét feltételre, előírásra, amelyet az ajánlattevő esetleg pont az alacsony óraszám vagy ajánlati ár miatt nem lesz képes ellátni, illetve olyan jogszabályi előírására, amelynek nem felel meg az alperesi érdekelt. Az összegezésekben közölt indokok feltételezésen, illetve a közbeszerzési eljáráson kívüli feltételrendszeren alapulnak. Az összegezés bevezető részében általánosságban rögzíti a felperes, hogy „a döntés meghozatala, illetőleg a szerződés teljesíthetőségének vizsgálata érdekében hazai és nemzetközi szinten is elismert, pénzügyi és gazdasági szakértő bevonásával független

véleményt kért”, és ennek eredményeként állapította meg, hogy a „megajánlások a jelenlegi piaci viszonyok között kirívóan alacsonyak és gazdaságilag nem támaszthatók alá”. Mindez ellentmond a fenti jogszabályi követelményeknek, konkrétan az Irányelv 76. Cikk (1) bekezdés *b)* pontjának, a Kbt. 89. § *b)* pontjának és a Kbt. 69. § (1) bekezdésének is. A felperes nem a közbeszerzési dokumentumok előírásai, illetve az irányadó jogszabályok, mint objektív feltételek alapján bírálta el az ajánlatot, az ajánlati ár alacsony jellegét, illetve a szerződés teljesíthetőségét, hanem a szakértő álláspontja alapján. A szakértő igénybevétele azonban – amellett, hogy az EKR-ben közzétett dokumentumból annak személye, szakterülete nem állapítható meg – nem került előzetesen rögzítésre a közbeszerzési dokumentumokban (ilyenre az ügyfelek a jogorvoslati eljárásban nem hivatkoztak), továbbá az sem ismert, hogy a szakértő bevonása során részére ki és milyen kérdéseket tett fel. Ebből eredően önmagában az a tény, hogy az ajánlatkérő úgy nyilatkozott az összegezésében, hogy nem ő, hanem egy tőle független szakértő hozott döntést az ajánlat érvénytelensége kérdésében, jogszerűtlennek minősíti az eljárást lezáró döntést.

[13] A határozat 56. pontja szerint az összegezésben megfogalmazott indokolás szerint „az ajánlat aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást”, illetőleg a „kiemelt fejlesztési feladatcsomag mindösszesen fejlesztési óraszám (óra)” megajánlás esetében teljesíthetetlen feltételt tartalmaz. A „kiemelt fejlesztési feladatcsomag mindösszesen fejlesztési óraszám (óra)” tekintetében közölt

- első indok nem áll kapcsolatban a közbeszerzési dokumentumok előírásaival, abból nem lehet megállapítani, hogy melyik közbeszerzési dokumentum, mely konkrét előírása nem teljesül, melyik szerződéses feladatot nem látja teljesíthetőnek az ajánlatkérő, és mely okból, tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő nem egy egzakt közbeszerzési előírással, hanem a „független tanácsadó által elkészített minimális-maximális lehetségesnek tartott óraszám becsléssel” veti össze a megajánlott óraszámot;

- a második indok sem hivatkozik konkrét közbeszerzési előírásra, az ajánlatkérő becslésére hivatkozik (11632 óra), ilyen adat azonban a közbeszerzési dokumentumokban nem szerepelt, annak azonban nem adja indokát az ajánlatkérő, hogy mely feladatot nem látja teljesítettnek a kérelmező által rögzített indokolások alapján;

- a harmadik indok egy ajánlatkérői feltételezés, az ajánlatkérőnek nem lehet arra vonatkozó tudomása, hogy az alvállalkozó cégek milyen tudás birtokában vannak, illetve mennyire felkészültek, illetve ennek értékelését a közbeszerzési feltételrendszere nem rögzítette előre ily módon. Az ajánlatkérő nem hivatkozik e körben sem a közbeszerzési dokumentumok olyan konkrét feltételére, felkészültségre, tudásra, tapasztalatra, stb., amelynek a kérelmező vagy alvállalkozói nem felelnek meg, indokolása így általánosság szintjén marad;

- a negyedik indoknál maga az ajánlatkérő is rögzíti, hogy „általános” feltételezést vett figyelembe, nem indokolja, hogy miért nem fogadta el a kérelmező e körben adott indokait, annak alapján konkrétan a közbeszerzési dokumentumok mely előírása, előírásai nem teljesülnek, valamint ismét hivatkozik a „független szakértő” órabeclésére, amely jelen esetben már csak 6758 óra;

- az ötödik, és a hatodik indok esetében az ajánlatkérő a „saját álláspontjára” hivatkozik, ugyanakkor azt a feltételezését rögzíti, hogy az alvállalkozó(k) esetében ismeretlen alkalmazáskörnyezet hatékonyságcsökkenést jelenthet az első időszakban, azonban, hogy konkrétan a közbeszerzési dokumentumok mely előírása nem teljesül, mely feladata nem kerül emiatt ellátásra az alacsonynak ítélt óraszám miatt, az indokolásból nem derül ki;

- a hetedik indok esetében az ajánlatkérő „független szakértői anyagra” hivatkozik, iparági gyakorlatra, amelyből eredően „további iterációk” lehetnek szükségesek, de hogy a közbeszerzési dokumentumok mely előírása(i) szerinti egyeztetések ráfordítása hiányzik az ajánlatból, melyik nem teljesül az alacsonynak vélt óraszám miatt, az indokolásból nem állapítható meg; A felperes a jogorvoslati eljárás során hivatkozott a

keretmegállapodástervezet 16.11. pontjára - az egyeztetések szükségességét érintően -, ugyanakkor ezen előírás nem támasztja alá azon érvénytelenségi döntésben szereplő indokait, mely szerint a kérelmező által figyelembe vetteknél több iterációs kör szükséges;

- a nyolcadik indok esetében az ajánlatkérő úgy fogalmaz, hogy „különösen”, amely önmagában nem felel meg az objektivitás kritériumának, abból nem lehet következtetést levonni arra nézve, hogy a megállapítás valamennyi feladatra, amennyiben nem, akkor pontosan melyekre vonatkozik;

- a kilencedik indok sem konkrét, ugyanis úgy fogalmaz, hogy „több tétel” esetén is megállapítható az irreálisan alacsony óraszám-megajánlás, továbbá az ajánlatkérő ehelyett sem rögzíti, hogy mely közbeszerzési feladat nem valósul meg az alacsony ár miatt, ehelyett „szakmai legjobb gyakorlatra” és a „tudástranszfer szükségességére” hivatkozik;

- a tizedik indok sem konkrét ajánlati tartalomra, közbeszerzési előírásra, hanem ehelyett „a többi ajánlattevő megajánlására” hivatkozik, amely szintén nem tesz eleget az objektivitás követelményének;

- végül a tizenegyedik indok a „feladatot ténylegesen végző szakemberek” tudására hivatkozik, amely szintén nincs összhangban a közbeszerzés tárgyával.

A „fejlesztési napidíj (nettó Ft/nap)” tekintetében közölt

- első és a második indok olyan körülményt nevesít, amely nem támasztja alá, hogy a szerződés nem teljesíthető a közölt áron, „2023-as piaci bérek átlagos, de inkább alsó értékébe tartozik”, „az aktuális [...] DKR [...] jelzett szállítók [...] listaaras súlyozott napidíja” továbbá nem kerül közlésre kapcsolatuk a közbeszerzési előírásokkal;

- a harmadik indok sem kapcsolatos a közbeszerzési dokumentumokkal, nem tudni, hogy a korábbi szerződésben rögzített junior fejlesztő óradíj csökkentése „szakmai szempontból” miért nem alátámasztott, továbbá „szakértői konzervatív becslés” átlaga milyen előírás alapján alkalmazható az óradíj esetében.

[14] A határozat 57. pontja rögzítette, hogy a módosított összegezéssel egyidejűleg feltöltött szakértői véleményt tartalmazó dokumentum nem vehető figyelembe az érvénytelenség jogszerűsége körében, mert annak készítője, eredete nem állapítható meg, továbbá nem került előírásra a közbeszerzési dokumentumokban, hogy a felperes az ajánlatok érvényessége tekintetében szakértőt vesz igénybe, mégpedig olyat, amelynek adatait nem közli a közbeszerzési eljárásban, és az sem, hogy ezt milyen feltételekkel teszi. A „kiemelt fejlesztési feladatokra megajánlott óraszám részletes indokolás” vizsgálatával arra az álláspontra helyezkedett, hogy az abban közölt indokok közül egyik sem rögzíti, hogy az alacsony óraszám mely jogszabályi követelménybe ütközik, illetve azt sem, hogy a teljesíthetetlennek ítélt kötelezettség-vállalás miatt pontosan mely közbeszerzési dokumentumban meghatározott feladat nem kerül ellátásra. A felperes a dokumentumban a szakértő becslésére, saját kalkulációjára, stb. hivatkozik, nem olyan előírásra, amely az alacsony óraszámok következtében nem teljesül a kérelmező nyertessége esetén. A felperes döntését és annak indokait a szakértői anyagra, a saját tapasztalataira és az általánosan jellemző óraszámokra, napidíjakra alapozza, ugyanakkor a kérelmező – a teljesítésben egyértelműen tapasztalt, kompetens szakcég – számításokkal, adatokkal alátámasztott indokolását nem fogadta el, mely megkülönböztetés indokai nem érhetőek tetten.

[15] A határozat 58. pontjában kifejtettek szerint a felperes a jogorvoslati eljárásban reflektált a kérelmező álláspontjára, közölte az alperesi érdekelt részletes indokaival összefüggő álláspontját, azonban az irányadó joggyakorlat szerint nem a jogorvoslati eljárás során kell konkretizálni az érvénytelenségi indokokat, ezek helye és ideje a közbeszerzési eljárásban van; azért nem vette figyelembe ezen nyilatkozatot, mert a Kbt. 79. § (1) és (3) bekezdései alapján ezeket az érvénytelenségi döntésben, az összegezésben kell kimutatni. Az alperes irányadónak tekintette a D.280/13/2021. számú határozatát, tekintettel arra, hogy abban is megállapításra került, hogy nem elégséges az, hogy az ajánlatkérő általánosságban jelölje meg

azokat a szempontokat, okokat, amikből arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelen, az érvénytelenségi indokolásnak konkrétan is tartalmaznia kell, hogy a szerződést az ajánlatkérő mely okból nem tartja teljesíthetőnek.

- [16] Mindezek alapján – a második kérelmi elem tekintetében – megállapította, hogy a felperes az alperesi érdekelt ajánlatának érvénytelenné nyilvánításakor megsértette – a Kbt. 73. § (2) bekezdésére tekintettel – a Kbt. 89. § *b*) pontját és a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseit; a Kbt. 165. § (3) bekezdés *b*) pontja alkalmazásával megsemmisítette a felperes által 2023. október 2-án megküldött eljárást lezáró döntést, összegezést, a 2023. október 25-én megküldött módosított összegezést, valamint valamennyi, a felperes által 2023. október 2-át követően hozott döntést, és – a Kbt. 165. § (3) bekezdés *d*) pontja alapján – a rendelkező részben közölt összegű bírságot szabta ki.

A kereset, a védírat, az érdekelt észrevétele

- [17] A felperes keresetében elsődlegesen a határozat megváltoztatását kérte akként, hogy a jogorvoslati kérelmet a második kérelmi elem tekintetében is utasítsa el, törölje a bírságra vonatkozó rendelkezést és kötelezze az alperesi érdekeltet a teljes igazgatási költség viselésére; másodlagosan a határozat megsemmisítését kérte a jogorvoslati kérelem második kérelmi eleme, valamint a bírság és az igazgatási szolgáltatási díjról történő rendelkezések tekintetében és e körben az alperes új eljárásra kötelezését. Perköltséget is igényelt, melyet a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM. r.) 3. § (2) bekezdés *b*) pontja alkalmazásával nettó 1.700.000 Ft összegben számított fel.
- [18] Hivatkozása szerint az alperes határozata megalapozatlan, az az ügy érdemére kihatóan a Kbt. és az Ákr. rendelkezéseibe ütköző. Az alperes a módosított összegezésben foglalt indokolását a teljes indokolás tényleges tételes vizsgálata nélkül minősítette akként, hogy az nem alapozza meg az alperesi érdekelt ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását. Az ajánlati ár, illetve a kötelezettségvállalás aránytalanul alacsony, teljesíthetetlen volta a válaszok alapján bármely árképzési, illetve kötelezettségvállalási elem alátámasztottságának hiányára alapítottn is megállapítható, ezért a döntése jogszabályba ütközésének megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha az indokolása valamennyi elemét illetően megállapítható annak megalapozatlansága.
- [19] A határozat 54. és 55. pontjában tett alperesi megállapítások részben iratellenesek, részben ellentétesek az Irányelv és a Kbt. rendelkezéseivel. Megalapozatlan az az alperesi állítás, hogy az összegezés kizárólag feltételezésen illetve közbeszerzési eljáráson kívüli feltételrendszeren alapul. Iratellenes állítás, hogy a döntést a szakértő szervezet hozta volna meg. Egy szakvélemény adása fogalmi szempontból sem minősíthető döntésnek, a döntés specifikus szakismeretet igénylő szakmai megalapozása érdekében számos esetben kerül sor a döntések meghozatalára szakvélemény felhasználásával, ami nem jelenti a döntési jogkör átruházását. Az alperes nem vezette le, hogy a szakértő szervezetek bevonása konkrétan milyen jogi érvrendszer alapján eredményezi az Irányelv és a Kbt. rendelkezéseinek megsértését; továbbá nem mutatta be azt sem, hogy milyen okból sértik az Irányelv és a Kbt. megjelölt rendelkezéseit azon körülmények, hogy a szakértő személye, szakterülete a közbeszerzési dokumentumokban nem került előzetesen rögzítésre, továbbá az, hogy nem ismert, hogy ki és milyen kérdéseket tett fel a szakértőnek. Nem ismerteti mire alapozza azt az állítását, hogy előzetesen a közbeszerzési dokumentumokban közölni kellett volna a szakértő személyét szakértelmét a közreműködés feltételeit a szakértő igénybevételét. Az alperes jogszabályba ütközően hagyta figyelmen kívül az összegezés indokrendszere egy részét tartalmazó dokumentumot, amely egyértelműen a szakértői véleményre alapított döntésének konkrét indokolását tartalmazza.

- [20] Az alperes csak sommásan állapította meg a határozat 57. pontjában, hogy nem jelölte meg azt a konkrét jogszabályi rendelkezést vagy közbeszerzési dokumentumokban foglalt feladatot, ami a megjelölt erőforrás- és időráfordítással nem valósítható meg. Az indokolást tartalmazó dokumentumokból pontosan megállapítható, hogy mely feladatok elvégzését nem tartotta alátámasztottnak teljesíthetőnek.
- [21] Indokolása 1. és 2. eleme tekintetében a határozat 56. pontjában tett megállapítások nem helytállóak. Megalapozatlan állítás, hogy az nem áll kapcsolatban a közbeszerzési dokumentumokban foglalt előírásokkal. A „kiemelt fejlesztési feladatcsomag mindösszesen óraszámra” értékelési szemponthoz kapcsolódóan az indokolása konkrétan megjelöli a közbeszerzési dokumentumokban foglalt műszaki leírásban (Műszaki leírás 6. sz. Melléklete) az e körben érintett feladatok körét: „az ajánlattevő által tett megajánlások nem csupán összességében, de minden tétel vonatkozásában is alacsonyabbak”. Az alperesi érdekeltől a feladatok elvégzéséhez releváns tevékenységenkénti tételes bontásban kérte az indokolás benyújtását, és a benyújtott indokolás alapján állapította meg konkrétan és egyértelműen, hogy az egyes fejlesztési feladatok mindösszesen óraszámra – az alperesi érdekelti indokolásban az egyes tevékenységi tételekre vonatkozóan megadott óraszámok alapján – nem teszi lehetővé a kiemelt fejlesztési feladatok elvégzésére vállalt kötelezettség teljesítését. Külön hivatkozás nélkül is egyértelmű, hogy az ellenérték érintett eleme a 6. számú melléklet szerinti feladatok elvégzésére vonatkozik, mert az egyéb körben nem értelmezhető. Az is egyértelmű és konkrét, hogy milyen adatok vizsgálata alapján állapította meg, hogy azok nem alkalmasak az egyes tételek szerinti óraszámok elégséges voltának alátámasztására. Megalapozatlan, hogy nem egy konkrét, a műszaki leírásban megjelölt előírásnak való meg nem felelés került volna vizsgálatra. Nincs alapja annak az alperesi álláspontnak, miszerint csak az lenne egzakt közbeszerzési előírás, ha a műszaki leírásban tételesen rögzíti, hogy az egyes feladatelemek, az egyes kiemelt fejlesztési feladatok egészét illetően milyen időráfordítást tart elfogadhatónak. Az egyes feladatok reális időigénye az egyes ajánlattevők esetén eltérő lehet, számos körülménytől függhet, amely tény kizárja annak lehetőségét, hogy előzetesen eldöntse, hogy a fejlesztési feladatok elvégzése milyen minimális időráfordítást feltételez. Ezért minden alapot nélkülöz az az alperesi megállapítás, hogy az indokolása nem áll kapcsolatban a közbeszerzési dokumentumokban foglalt ajánlatkérői előírásokkal.
- [22] Az indokolások vizsgálata során van lehetőség független szakértői anyag figyelembevételére. Különösen indokolt lehet ez olyan beszerzési tárgyak esetében, ahol nem tulajdonságoknak, műszaki paramétereknek való megfelelést, termékek beszerzési árait vagy kalkulált költségek körét vizsgálva kell megállapítani az ajánlati ár megalapozottságát, a kötelezettségvállalás teljesíthető voltát. Jelen esetben nem lehetett kiindulni a feladat egyes elemeit érintően előzetesen, pontosan – az ajánlattevők körülményeitől függetlenül – meghatározható időigényből. Ezért sem tartalmazhatott a műszaki leírás időigény elvárást, előírást. Figyelemmel a feladat jellegére, nem hagyhatók figyelmen kívül azok az általánosan jellemző saját és piaci tapasztalati adatok, információk, melyek támpontul szolgálhatnak az adott időráfordítást alátámasztó indokrendszer megalapozottságának szakmai megítéléséhez. Az alperesi álláspontból következően nem jogosult objektív tapasztalati adatokon alapuló szakmai érvrendszer alkalmazásával vitatni az időráfordítás megalapozottságát. Azonban a szakértői közreműködés nemcsak indokolt, hanem szükséges is volt, annak hiánya teljesen szubjektív, feltételezésen alapuló döntést eredményezhet. Az alperes mellőzte a részletesen kimunkált indokrendszer egyes részeinek érdemi vizsgálatát, ezért a döntése nem lehet megalapozott. A saját és a szakértő piaci szakmai tapasztalatokon alapuló időráfordítást érintő becslése objektív kiindulópontnak minősül, ha a becslés megalapozottsága – szakmai érvrendszer alapján – nem kerül megdöntésre. A becsléshez viszonyítva külön vizsgálható az, hogy az ajánlattevő specifikus körülményei milyen mértékű időráfordítás-igény csökkenést támasztanak alá szakmai szempontból. Az alperes nem hagyhatta volna figyelmen kívül a

jogorvoslati eljárásban előterjesztett azon észrevételeit sem, amelyeket az összegzésben foglalt indokok szakmai alátámasztására adott elő a jogorvoslati eljárásban, mert azok az összegzésben foglalt indokok rendszer keretein belül tartalmaztak szakmai alátámasztást a jogorvoslati kérelemben foglalt érvrendszer megalapozatlanságát illetően. Az alperes nem tárta fel részletesen minden egyes indokolási elem vonatkozásában a tényállást, ezért nem volt abban a helyzetben hogy a döntése jogsértő voltát megállapíthassa.

- [23] Az indokolása 3. eleme tekintetében az alperes tévesen hivatkozik arra, hogy valamilyen előzetesen meghatározott alkalmassági követelményhez viszonyítva kellett volna vizsgálnia azt, hogy a teljesítésbe bevonni kívánt új gazdasági szereplők számára a szükséges ismeretanyag átadása, annak alkalmazásszintű elsajátítása milyen időráfordítási igényt keletkeztet. Nincs alapja annak, hogy e körben az indokolása az általánosság szintjén maradjon, egyértelműen megjelölte, hogy nem került szakmai szempontból elfogadható mértékben figyelembevételre a fejlesztési feladatok teljesítéséhez szükséges időráfordítás igény, amiből következően a megjelölt időráfordítással a fejlesztési tevékenységre nem teljesíthető.
- [24] Az indokolása 4. eleme tekintetében is téves az az alperesi álláspont, hogy általános feltételezést vett figyelembe, mert egyértelműen rögzítette, hogy a szakmai szempontból megalapozottan alá nem támasztott időráfordítással a műszaki leírásban meghatározott feladatok nem teljesíthetőek.
- [25] Az 5. és 6. elem tekintetében tényként állapította meg, hogy a rendszerkörnyezet az új gazdasági szereplők számára nem ismert, ebből következően annak megismerésére a feladatok hatékonysága nem érheti el a rendszert ismerő gazdasági szereplők hatékonysági szintjét. Ez esetben is egyértelmű az indokolás alapján, hogy a közbeszerzési dokumentumban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok nem teljesíthetők az ajánlatban megjelölt időráfordítással.
- [26] A 7. elem tekintetében a közbeszerzési műszaki leírás 4.2.2.3 és 4.2.3.1. pontjai kifejezett utalásokat tartalmaznak a szükséges egyeztetésekre, interakciókra. A részletes indokolásában pontosan megjelölésre kerültek azok a tervezési, fejlesztési feladat elemek, amelyekhez kapcsolódóan a megjelölt óraszám nem került megalapozottan alátámasztásra. Az alperes a független szakértői vélemény megnevezésű dokumentumban is megtalálhatta volna a hiányolt indokolási elemeket.
- [27] A 8. elem tekintetében az alperes megalapozatlanul állítja, hogy a „különösen” szó használatára tekintettel a megállapítása nem feleltethető meg az objektivitás kritériumának. A különösen utalás a fejlesztési feladatokon belül a magasabb komplexitású kiemelt fejlesztési tételekre vonatkozik, amelyek egyértelműen meghatározásra kerültek az indokolásban, azok az ajánlattevők által is egyértelműen beazonosíthatók. Ezt a tényt alátámasztja a kérelmező indokolása is, melyben az egyes fejlesztési részfeladatok közül maga jelöli ki a kiemelt jelentőségű összetett fejlesztési feladatok körét.
- [28] Az alperes a 9. elem tekintetében elmulasztotta szerepeltetni, hogy az összegezés részét képező indokolás konkrét tételt is tartalmaz az egyes alvállalkozókra jutó UX/UI tervezés, valamint a tesztelési feladatok körében, továbbá a két kiegészítő dokumentumban foglalt részletes indokolást is figyelmen kívül hagyta, amely tételesen tartalmazza a megállapításait.
- [29] A 10. elem tekintetében az alperes tévesen értelmezte az indokolását, mely csak annyit rögzített, hogy a többi ajánlattevő ajánlatában be tudta azonosítani a tudástranszfer szükségessége okán felmerülő időráfordítási növekményt, míg ezt az alperesi érdekelt esetében nem tudta megállapítani. Ezen megállapítása minden szempontból objektív volt.
- [30] A 11. elem tekintetében az alperesi megállapítás tartalmi szempontból tárgyyszerűen nem feleltethető meg az indokolásában foglaltaknak.
- [31] A „fejlesztési napidíj nettó forint/nap” értékelési szempontozathoz kapcsolódó indokolása 1-3. eleme tekintetében az alperes megalapozatlan indokkal mellőzte a kiegészítő dokumentumban

foglalt részletes indokainak vizsgálatát, így az alperesi megállapítások nem alkalmasak a megalapozatlanság alátámasztására.

[32] A felperes a határozat 59. pontjában a közvetlen megrendelések megküldésének lehetőségével összefüggésben a jogorvoslati eljárásban benyújtott 2023. november 13-án kelt észrevételeiben rögzítetteket fenntartotta.

[33] Az alperes védiratában kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben magasztalását, melynek összegét – módosított kérelmében – az IM r. 3. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján, a pertárgyértékre figyelemmel, 1.700.000 Ft-ban kért megállapítani. Hivatkozása szerint az Irányelv 76. Cikk (1) bekezdés *b*) pontja, a Kbt. 2. § (1) bekezdése, a Kbt. 89. § *b*) pontja, a Kbt. 69. § (1) bekezdése és a Kbt. 79. § (1) és (3) bekezdései azt a követelményt támasztják az ajánlatkérőként eljáró szervezetekkel szemben, hogy az ajánlatokat „objektív” módon, a közbeszerzési dokumentumok előírásai alapján bírálják el, és az érvénytelenséget részletesen indokolják (határozat 53. pontja). Az ajánlat érvénytelenné nyilvánítása azért jogszerűtlen, mert azt részletesen indokolni kell, annak alapjául továbbá olyan indokok szolgálhatnak, amelyek a jogszabályból vagy a közbeszerzési dokumentumok előírásaiból erednek. A Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.27.636/2010/6. és 3.Kf.27.101/2011/54. számú ítéleteiben kifejtett joggyakorlat szerint „a Kbt. kogens jogszabály, csak olyan ajánlatkérői (beszerzői) magatartás kérhető számon, csak olyan mértékben (olyan törvényi előírás alapján), amelyre a jogszerű eljárásra kötelezett jogalanyok számíthatnak, és amely a jogszabály egészéből és egyes rendelkezéseiből következik, illetve valamely jogértelmezési módszer (rendszerint, nyelvi, logikai) segítségével levezethető.” Ehhez képest a felperes összegezéseiben nem szerepel olyan, a közbeszerzési dokumentumokban megfogalmazott konkrét feltétel, előírás, amelyet az ajánlattevő nem képes teljesíteni, és emiatt minősül a kötelezettségvállalása teljesíthetetlennek. A felperesnek a közbeszerzési dokumentumok előírásai és nem egy általa meg nem nevezett külsős szakértő álláspontja alapján kell az ajánlatok bírálatát elvégezni. A határozata 55. pontjában általánosságban is kifejtette, hogy ha a közbeszerzési dokumentumok nem rögzítik előre, hogy egy meg nem nevezett külső szakértő véleménye alapján kerül sor az ajánlatok bírálatára, nincs helye később arra hivatkozással az érvénytelenség jogkövetkezménye alkalmazására. Ezzel együtt a határozat 56. pontjában a „kiemelt fejlesztési feladatcsomag mindösszesen fejlesztési óraszama (óra)”, majd a „fejlesztési napidíj (nettó Ft/nap)” megajánlások tekintetében adott indokokat részletesen értékelte, majd az 57. pontban részletesen megindokolta, mely okok miatt nem volt figyelembe vehető a szakértő véleménye és az ajánlatkérő által készített – címében is eltérő – további indokokat tartalmazó irat. Az összegezés („Ajánlatkérő [...] szakértői véleményt kért, amely eredményeként megállapította”), továbbá a felperes jogorvoslati eljárás során tett nyilatkozatai („szakértő közreműködését is igénybe vette”, „szakértői vélemény egyértelműen tartalmazza az indokrendszert”) alapján jutott arra a következtetésre, hogy a vitatott érvénytelenségi döntést a szakértő hozta meg. A határozat egyértelműen levezeti, mely okból tartja jogszerűtlennek, hogy a felperes nem a közbeszerzési dokumentumok, hanem egy meg nem nevezett szakértő véleménye alapján bírálja el az ajánlatokat (határozat 55. pontja), az egyes felperesi indokolási elemek tekintetében a határozatában foglaltakat fenntartja (határozat 56. pontja). A kereseti hivatkozások azért sem foghatnak helyt, mert a felperesnek nem a Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárásban, illetve a bírósági előtti perben kell részletes indokát adnia az ajánlat érvénytelenségének, annak helye az érvénytelenségi döntésben, jelen esetben – a Kbt. 2. § (1) bekezdése és a Kbt. 79. § (1) és (3) bekezdései alapján – az összegezésében van. A keresetben sincs olyan konkrét, közbeszerzési dokumentumokra történő hivatkozás, amely alapján az ajánlat nem teljesíthető.

[34] Az alperesi érdekelt is a kereset elutasítását kérte az alperesi határozat helytállósága és jogszerűsége alapján.

A bíróság döntése és jogi indokai

- [35] A felperes keresete – az alábbiak szerint – alaptalan.
- [36] A törvényszék a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított közigazgatási perben a közigazgatási jogvitát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (1)-(2) bekezdései, a (3) bekezdés a) pontja és az 5. § (1) bekezdése alapján közigazgatási peres eljárásban, a Kp. 77. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el figyelemmel arra, hogy egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartotta szükségesnek.
- [37] A határozat jogszerűségét a Kp. 12. § (1) bekezdése alapján, a Kp. 2. § (4) bekezdése és 85. § (1) bekezdése értelmében a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között, a Kp. 85. § (2) bekezdése szerint a közigazgatási tevékenység megvalósításának – a határozat meghozatalának – időpontjában fennálló tények alapján bírálta el. A tényállást a Kp. 78. § (2) bekezdésére figyelemmel a perbeli nyilatkozatok és a közigazgatási eljárás iratai alapján állapította meg. Hivatalból bizonyítást nem végzett. Döntése meghozatala során a figyelemmel volt a Kúria irányadó joggyakorlatára, amelytől nem tért el.
- [38] A támadott határozat jogszabálysértő voltát a Kp. 78. § (1) bekezdésére és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. §-ára figyelemmel a felperesnek kellett bizonyítania.
- [47] Tekintettel arra, hogy a felperes a keresetében konkrét jogszabályi rendelkezések megjelölése nélkül, csupán általánosságban állította a Kbt. és az Ákr. szabályainak az ügy érdemére is kiható megsértését és a döntés megalapozatlanságát, a keresetben foglaltakat a bíróság a tartalom szerinti elbírálás követelménye alapján eljárva bírálta el. A bíróság az Ákr. szabályai megsértésével az Ákr. 62. § és a 81. § szerinti tényállástisztázási és indokolási kötelezettség megsértését, a Kbt. szabályai megsértésével – a megalapozatlanság állítására figyelemmel – a Kbt. 73. § (2) bekezdése, a 89. § *b)* pontja, a 69. § (1)-(2) bekezdései és a 165. § (3) bekezdés *b)* és *d)* pontját azonosította. A bíróság ezért azt vizsgálta, hogy az alperes a jogorvoslati kérelem elbírálása során megsértette-e a tényállástisztázási kötelezettségét, eleget tett-e az indokolási kötelezettségének vagy az a felperes által állított hiányosságokban szenved, és mindezek alapján megalapozottan állapította-e meg a határozatában rögzített indokok alapján azt, hogy a felperes megsértette a vizsgálati kötelezettségét az alperesi érdekelt ajánlata érvénytelennek minősítésekor.
- [48] A bíróság előjáróban rögzíti, hogy az alperes a határozat 49-53. pontjában pontosan idézte az Irányelv és a Kbt. alkalmazandó rendelkezéseit, rámutatott a két szabályozás szerkezeti felépítésének sajátosságaira, ismertette azok összefüggéseit, beleértve az alapvető rendelkezések szerepét is, mindezek alapján vezette le a vizsgált eljárásra irányadó ajánlattevői és ajánlatkérői kötelezettségek lényegét. A felperes az alperes által alkalmazott jogszabályok körét nem vitatta, az alperes jogalkalmazása, döntése jogszerűségét az értékelési tevékenység helytállósága körében támadta. A bíróság a határozat jogi alapvetéseit tartalmazó bevezető jogi érvelést teljeskörűen osztotta, azt megismételni nem kívánja.
- [49] Az alperes a hivatkozott jogszabályok alapján helytállóan állapította meg, hogy az adott megajánlás aránytalanul alacsony volta, teljesíthetetlen jellege a konkrét közbeszerzés tárgyát leíró közbeszerzési dokumentumok tartalmához képest vizsgálható, ezért a jelen esetben a végleges ajánlatoknak a közbeszerzési dokumentumok – tárgyalás befejezésekor – tartalmának való megfeleléseit kellett vizsgálni. Egyetértett a bíróság azzal is, hogy a bírálati cselekmények akkor lehetnek objektívek, ha az ajánlatkérő azt vizsgálja, hogy az ajánlat a rögzített feltételrendszernek megfelel-e, és akkor lehet helye az ajánlat érvénytelenné nyilvánításának, ha a közbeszerzési dokumentumokban foglalt feltételek teljesíthetőségét az ajánlattevő indokai nem támasztják alá.

- [50] A bíróság is hangsúlyozza, hogy az objektivitás követelményének való megfelelés a közbeszerzési eljárás során mind az ajánlattevőt, mind az ajánlatkérőt terheli. Az ajánlattevő objektív adatokkal köteles igazolni az ajánlata teljesíthetőségét, míg az ajánlatkérő csak akkor dönthet úgy, hogy ezeket nem fogadja el, ha ugyancsak objektív módon tudja bemutatni, hogy a közölt adatok, bizonyítékok nem indokolják kielégítően az ajánlatban feltüntetett ár vagy költségek alacsony szintjét, illetve a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feltételek teljesíthetőségét. Helytállóan rögzítette ezért az alperes a határozatában azt, hogy az ajánlatkérő mérlegelési körébe tartozik annak a megítélése, hogy az indokolást, kiegészítő indokolást elfogadja-e vagy sem, azonban az eljárásának az Irányelv és a Kbt. idézett szabályai határt szabnak, ezért objektív módon kell bemutatnia, hogy az adott szerződés – annak a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feltételeire tekintettel – mely okból nem teljesíthető.
- [51] Az alperes a jogi alapvetései előrebocsátását követően, ahhoz mérten vizsgálta meg a felperes összegezéseiben rögzített indokok jogszerűségét.
- [52] A bíróság elsőként a szakértő felperes általi alkalmazása és a döntése ezen szakértői véleményre alapítása kérdéskörét vizsgálta.
- [53] A szakértő alkalmazására vonatkozóan a bíróság utal arra, hogy a Kbt. 27. § (3) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárás előkészítése, a felhívás és a közbeszerzési dokumentumok elkészítése, valamint az ajánlatok értékelése során és az eljárás más szakaszában az ajánlatkérő nevében eljáró, illetve az eljárásba bevont személyeknek és szervezeteknek együttesen rendelkezniük kell a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai, közbeszerzési, jogi és pénzügyi szakértelemmel. Mivel a jelen közbeszerzés tárgya informatikai szakterülethez tartozó szolgáltatásnyújtás, a felperesnek már a közbeszerzési eljárás előkészítésének folyamatába be kellett vonnia a közbeszerzés tárgya szerinti szakértelemmel rendelkező személyt vagy szervezetet, akinek/amelynek a szakértelmét az egész eljárás során (tárgyalás, műszaki leírás elkészítése) igénybe kellett vennie. Az IT szolgáltatás időráfordítás-szükséglete alapvető értékelési szempont volt a kiemelt fejlesztési feladatcsomag mindösszesen fejlesztési óraszám, és ebből következően az árkritérium tekintetében. Ezért a felperesnek ezen értékelési feladat elvégzéséhez nyilvánvalóan rendelkeznie kellett megfelelő szakértelemmel annak elbírálására, hogy a műszaki leírásban rögzített konkrét feladatok reálisan teljesíthetőek-e az ajánlatban közölt adatok, körülmények figyelembevételével. Így nem merülhet fel okszerű és elengedhetetlen szükségletként egy korábban nem rögzített, ismeretlen nevű és kompetenciájú személy szakvéleményének beszerzése a döntés meghozatalához, és nem lehet jogszerű indok arra, hogy egy ismeretlen szakértőt az ajánlatkérő az ajánlatok bírálati szakaszában vonjon be.
- [54] A felperes az összegezésében az érvénytelenségi indokolását azzal kezdte, hogy a döntése meghozatala és a szerződés teljesíthetőségének vizsgálata érdekében szakértőt vont be, szakértői véleményt kért, és a szakértői vélemény eredményeként állapította meg azt, hogy a megajánlások a jelenlegi piaci viszonyok között kirívóan alacsonyak és gazdaságilag nem támaszthatók alá. Ennek figyelembevételével nem volt iratellenes az alperes azon megállapítása, hogy a felperes a szakértő véleményére alapítottan hozta meg a döntését, függetlenül attól, hogy a határozat azon túlzó megfogalmazása, hogy magát a döntést a szakértő hozta meg, valóban nem tényszerű.
- [55] Az átláthatóság és nyilvánosság követelményének nyilvánvalóan nem felel meg olyan szakértő alkalmazása az értékelés során, akinek a személye és kompetenciája az ajánlattevők előtt előre nem ismert. A Kbt. 27. § (1) és (2) bekezdése épp ezen alapelv érvényesülése érdekében írja elő, hogy az ajánlatkérő az eljárásba bevont személyek, valamint szervezetek személyét és felelősségi körét legkésőbb az adott közbeszerzési eljárás előkészítését megelőzően köteles meghatározni. Nem lehetséges jogszerűen független szakértőként hivatkozni egy olyan ismeretlen személyre/szervezetre, akinek/amelynek sem a függetlensége,

sem a kompetenciája az eljárás résztvevői számára nem ismert, nem vitatható, nem ellenőrizhető. Nem lehetséges továbbá a bírálati eljárás során olyan módszert, eszközt alkalmazni jogszerűen, amelyet előzetesen nem rögzítettek a közbeszerzési dokumentumokban. Minderre az alperes helytállóan mutatott rá, és amelyet az általa bemutatott alapvetés – kiemelten az Irányelv 76. Cikk (1) bekezdés *b*) pontja és a Kbt. 89. § *b*) pontja és a Kbt. 3. § 21. pontja – megfelelően alátámaszt. A felperes ezért az indokolás hiányosságát e körben alaptalanul kifogásolta.

- [56] A szakértő igénybevételének felperes által alkalmazott módja a bíróság megítélése szerint sem felel meg a közbeszerzési eljárás szabályainak és alapelveinek. Ebből következően pedig – az alperesi megállapítással egyetértve – a felperes értékelésének mindazon eleme jogszerűtlennek minősül, amely e „független”-ként megjelölt, de személyében nem ismert, jelen feltételek mellett jogszerűen nem alkalmazható szakértő megállapításaiban testesül meg, és amely a konkrét ajánlattevői indokok tételes vizsgálata nélkül azokon alapul. Az alperes ezért nem sértette meg a tényállás tisztázási kötelezettségét azzal, hogy az e szakértői véleményre alapított indokrendszert nem fogadta el jogszerűnek, és nem vette figyelembe a hivatkozott szakértői véleményt az ajánlatkérői döntés jogszerűségének alapjaként.
- [57] A közbeszerzési eljárás iratai alapján megállapítható, hogy a felperes által felkért szakértő módszertana a fejlesztési óraszámok vizsgálatánál az volt, hogy a feladatokat specifikáció alapján komplexitási kategóriákba sorolta, majd ezen osztályozás alapján az egyes fejlesztési tételekre számított fajlagos fejlesztési tevékenységek minimum-maximum óraszámát határozta meg. („A szakmai legjobb gyakorlat szerint a sávba vagy a sáv fölé eső értékek az elvárhatók.”) A felperes a „kiemelt fejlesztési feladatok óraszám” megnevezésű 85 oldalas értékelésében az alperesi érdekelt által megajánlott óraszámokat minden fejlesztési feladat esetén a szakértő ezen becsült értékeihez és a versenytársak ajánlataihoz viszonyította, akik a rendszer fejlesztésében korábban az alperesi érdekelt alvállalkozói voltak, most pedig önállóan induló gazdasági szereplők. A felperes ugyanezen indokot jelölte meg az összegezés elsőként rögzített indokában. A második indok a felperes saját becsülésén alapul, melyet a korábbi szerződésekben szerzett tapasztalatokra alapított. A becsülés azonban nem teszi lehetővé sem az eljárás résztvevői, sem a jogorvoslat elbírálását végzők számára az így meghatározott, minimális szükségletként megkövetelt óraszám helytállóságának vitatását és ellenőrzését. Az alperes ezért helytállóan állapította meg a határozatában, hogy a felperesi értékelés kizárólag feltételezéseken és a közbeszerzési eljáráson kívüli feltételrendszeren alapul, az nem konkrét és nem objektív jellegű, amely ezért jogszerűnek nem fogadható el.
- [58] Az egyes indokok tételes vizsgálata körében a bíróság az alábbiakat állapította meg.
- [59] A felperesi indokolás első és második vitatott eleme vonatkozásában a felperes maga is hivatkozott arra a keresetében, hogy az egyes feladatok reális időigénye az egyes ajánlattevők esetén eltérő lehet, az számos körülménytől függhet, az ajánlattevő specifikus körülményei időráfordítás-igény csökkenést támaszthatnak alá szakmai szempontból. Ezzel a bíróság is egyetért. A felperesnek azonban nem egy hipotetikus óraszám-szükséglet, hanem az ajánlattevők által egyéni-egyedi körülményeik alapján meghatározott, objektív adatok alapján kellett volna vizsgálnia a közbeszerzési dokumentumokban előírt konkrét feladatok teljesíthetőségét. Az összegezés indokolásában szerepel az a felperesi megállapítás, hogy: „az indokolásban illetve a kiegészítő indokolás során Ajánlattevő gazdaságilag ésszerű magyarázatot Ajánlatkérő álláspontja szerint nem nyújtott be és nem támasztotta alá megfelelően, hogy a megadott óraszámokkal teljesíthetőek az egyes feladattípusok”. Azonban az indokolásban nem jelenik meg az alperesi érdekelt által megadott adatok és körülmények konkrét és objektív értékelése, ezért megalapozatlanul hivatkozott arra keresetében, hogy a benyújtott indokolás alapján állapította meg konkrétan és egyértelműen, hogy az egyes fejlesztési feladatok mindösszesen óraszám – az egyes tevékenységi tételekre vonatkozóan megadott óraszámok alapján – nem teszi lehetővé a kiemelt fejlesztési feladatok elvégzésére

vállalt kötelezettség teljesítését. Az alperes helytállóan állapította meg, hogy a felperes nem adta megfelelő indokát annak, hogy az alperesi érdekelt által rögzített indokokat mely egzakt közbeszerzési előírással összevetve és mely konkrét feladat vonatkozásában nem látja teljesíthetőnek.

- [60] Tekintettel arra, hogy az összegezésben megjelenített indokok jogszerűsége az összegezésben megjelölt indokok vizsgálata alapján történhet, az alperes helytállóan állapította meg és vonta le annak jogkövetkezményét, hogy a felperes az ajánlat érvénytelenségére vonatkozó indokolását már nem egészítheti ki a jogorvoslati eljárásban. Az alperes jogszerűen hagyta figyelmen kívül a felperes jogorvoslati eljárásában benyújtott észrevételeit, azt nem értékelhette a felperes javára. A felperes ezért alaptalanul érvelt e körben azzal, hogy a későbbi érvek az eredeti indokok körébe illeszkedtek, ezért azok figyelembe veendőek, mert ez az érv a kiegészítés lehetősége hiányában nem lehetett releváns.
- [61] A felperes 3-6. indokolási elemében visszatérően megjelenő érv az volt, hogy az alperesi érdekelt nem szerepeltette ajánlatában azt a tudástranszferhez szükséges időt, amelyet azért lát szükségesnek, mert az alperesi érdekelt új alvállalkozókat von be a feladatellátásba, akiknek még át kell tekinteni a forráskódot, meg kell ismerni „a korábbi fejlesztői megközelítést és módszertant” és „a sajátos üzleti követelményeket”. Álláspontja szerint az alperesi érdekelt „nem indokolta megfelelő módon” ... „nem adott megfelelő magyarázatot arra vonatkozóan”, hogy ezt a többletfeladatot a megajánlott óraszámmal hogyan tudja teljesíteni. A bíróság egyetért azzal, hogy ezen ajánlatkérői indokolás az általánosság szintjén maradt és feltételezésen alapul, mert a felperes nem az alperesi érdekelt konkrét indokait, az alvállalkozóinak felkészültségét, tudását értékelte, illetve erre vonatkozó külön indokolás nélkül vette tényként figyelembe, hogy a bevont (új) gazdasági szereplők nincsenek az alperesi érdekelt indokolásában jelzett tudás birtokában, azt viszont nem indokolta, hogy miért nem fogadta el a kérelmező e körben adott indokait és azt sem, hogy annak alapján konkrétan a közbeszerzési dokumentumok mely előírása, előírásai nem teljesülnek.
- [62] A felperes a hetedik indok alatt is abból indult ki, hogy az új fejlesztési területekre bevont alvállalkozó(k) ismeretei hiányosak, amely hatékonyságukat rontja, ezért a részletes tervezés feladatának kivitelezése – további műszaki és üzleti részletek tisztázása, amely jellemzően további iterációkat igényel –, emelt számú, tapasztalt szakembert igényel. A felperesi indokolás egészéből sem állapítható meg azonban, hogy a közbeszerzési dokumentumok mely előírása(i) szerinti egyeztetések ráfordítása hiányzik az ajánlatból, illetve mely feladat nem teljesíthető az új gazdasági szereplők bevonása miatt. A felperes csak keresetében hivatkozott a közbeszerzési leírás 4.2.2.3 és 4.2.3.1. pontjaira, az összegezésében nem.
- [63] Tekintettel arra, hogy a felperes érvénytelenségi döntése indokainak kellett megfelelnie a konkrétság és az objektivitás követelményeinek, a különösen szó használata pedig – amely a vizsgálandó teljes halmaz elemei közül valamit kiemel, míg a többi elemet vizsgálat és indokolás nélkül hagyja – az objektivitás és a konkrétság követelményének nyilvánvalóan nem felel meg, a bíróság – a nyolcadik indok körében – nem fogadta a felperes azon kifogását, hogy a magasabb komplexitású kiemelt fejlesztési tételek „különösen” szófordulattal történő kiemelése önmagában még nem jelenti az objektivitás kritériumának hiányát. Ez a hivatkozás a felperesi döntés jogszerűségét nem bizonyítja, ezáltal az alperesi jogsértés megalapozására sem alkalmas, ahogyan az a tény sem igazolja az alperesi jogsértés megtörténtét, hogy az alperesi érdekelt az egyes fejlesztési részfeladatok közül ki tudja jelölni a kiemelt jelentőségű összetett fejlesztési feladatok körét. Ezen túlmenően a felperes e feladat esetén is a tudástranszfer többlet-időráfordítását hiányolta, melyre vonatkozóan a bíróság fentebb már kifejtette álláspontját.
- [64] A bíróság egyetért azzal az alperesi megállapítással is, hogy a kilencedik-tizenegyedik indok sem konkrét, azokban nem az alperesi érdekelt adatai, körülményei kerültek értékelésre, hanem a „szakmai legjobb gyakorlatra”, illetve ismételten a „tudástranszfer szükségességére”

történt a hivatkozás. A felperes alaptalanul kifogásolta, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta az összegezés részét képező indokolásban feltüntetett konkrét tételeket, mert ezek konkrét hivatkozása hiányában a bíróság ennek vizsgálatát nem tudta elvégezni. A felperes indokolásában közölt álláspontja szerint a fejlesztések erőforrás ráfordításainak tervezése során a korábbi tapasztalatokat a feladatot ténylegesen végző szakemberek képesek felmérni. Amennyiben a felperes a „feladatot ténylegesen végző szakemberek” alatt az alperesi érdekelt korábbi alvállalkozóit érti, a bíróság rámutat, hogy az a közbeszerzési eljárás tisztességes verseny követelményével nem összeegyeztethető, ha az ajánlatkérő a versenytárs(ak) ajánlatában megjelenő erőforrás-szükségletet tekinti reális kiindulópontnak és ahhoz viszonyítva állapítja meg a másik ajánlattevő által bemutatott értékek teljesíthetőségét.

- [65] A „fejlesztési napidíj (nettó Ft/nap)” tekintetében az alperes helytállóan állapította meg, hogy az első és a második indok olyan körülményeket nevesített, amelyek nem támasztják alá, hogy a szerződés nem teljesíthető a közölt áron, továbbá a harmadik indok sem kapcsolatos a közbeszerzési dokumentumokkal, így nem tudni, hogy a korábbi szerződésben rögzített junior fejlesztő óradíj csökkentése „szakmai szempontból” miért nem alátámasztott, továbbá „szakértői konzervatív becslés” átlaga milyen előírás alapján alkalmazható az óradíj esetében. A felperes a keresetében megalapozatlanul hivatkozik arra, hogy az alperes nem adta indokát annak, hogy a „független szakértő” megállapításaira alapozott kiegészítő dokumentum értékelését miért mellőzte. A mellőzés indokát a határozat 57. pontja tartalmazza, amellyel a bíróság – a fent már kifejtettek szerint – egyetértett.
- [66] A felperes a teljesíthetőség vizsgálatát sem az összegezésben, sem a feltöltött külön dokumentumban nem az alperesi érdekelt tényleges adatai és körülményei alapján vizsgálta. Erre tekintettel az alperes határozata nem jogsértő amiatt, mert a felperes terhére értékelte, hogy a döntését és annak indokait a szakértői anyagra, a saját tapasztalataira és az általánosan jellemző óraszámokra, napidíjakra alapozza, ugyanakkor az alperesi érdekelt számításokkal, adatokkal alátámasztott indokolásának értékelését nem olyan előírásra alapítottan végezte el, amely az alacsony óraszámok következtében nem teljesül a kérelmező nyertessége esetén. Az ajánlat érvénytelenné nyilvánításának pedig – a fent rögzített jogszabályi előírások alapján – csak akkor lehet helye, ha a közbeszerzési dokumentumokban foglalt feltételek teljesíthetőségét az ajánlattevő indokai nem támasztják alá.
- [67] A felperes továbbá elmulasztotta indokolásában objektív módon bemutatni, hogy a közölt adatok és bizonyítékok nem indokolják kielégítően az ajánlatban feltüntetett ár vagy költségek alacsony szintjét, illetve a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feltételek teljesíthetőségét, ezért az ajánlat érvénytelenné nyilvánítása – a Kbt. 73. § (2) bekezdésére tekintettel a Kbt. 89. § b) pontja és a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése alapján – jogsértő volt, amit az alperes jogszerűen állapított meg a terhére, és jogszerűen vont le azok jogkövetkezményeit is a Kbt. 165. § (3) bekezdés *b)* és *d)* pontjai alapján. Az alperes a védiratában helytállóan utalt arra is, hogy a keresetben sincsen olyan konkrét, közbeszerzési dokumentumokra történő hivatkozás, amely alapján az ajánlat nem teljesíthető.
- [68] A fentiekre figyelemmel a felperes a perben nem bizonyította, hogy az alperes tényállás tisztázási vagy indokolási kötelezettségét megsértette volna, az alperes a Kbt. alkalmazott rendelkezéseit nem sértette meg, ezért a törvényszék a felperes teljes körben alaptalan keresetét – a Kp. 88. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján – elutasította.
- [69] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés *h)* pontja alapján feljegyzett az Itv. 45/A. § (2) bekezdése, a 39. § (1) bekezdése, valamint a 42. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti 1.500.000 forint összegű eljárási illeték megfizetésére a bíróság - a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdése alapján - a pervesztes felperest kötelezte az állam javára. A teljesítési határidő a Pp. 358. § (2)

